

Prospera

Prosjekt for Bydelsmødrene Norge Sluttrapport, 23.03.2021

av Prospera-teamet ved

Prosjektleder

Toril Mette Ritland Thomsen

Prospera-team

Kristoffer Gjerde

Catharina Marie Halden

Kjetil Nørstenes

Hildegunn Gutvik

Prosjektmentor

Pia Grønning

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
Forord	3
Om Prospera	4
Om Bydelsmødrene	4
Målet	4
Metoder	5
Begrunnelser og diskusjon	8
Konklusjon og videre anbefalinger	17
Vedlegg	21
Pro bono-teamet	29

Sammendrag

I denne rapporten estimeres en samfunnsøkonomisk verdi av Bydelsmødrene. Rapporten verdsetter Bydelsmødrenes frivillige arbeid og ringvirkningseffekter i samfunnet, for å estimere hva samfunnet får igjen av verdi for hver krone investert i organisasjonen.

Konklusjonen viser tydelig at Bydelsmødrene gagnar samfunnet. Det totale samfunnsøkonomiske bidraget til Bydelsmødrene er estimert til en realistisk årlig verdi på 6,5 til 10,5 MNOK, som overstiger de totalt 3,2 MNOK som i 2020 ble investert i Bydelsmødrene gjennom driftstilskudd fra Oslo kommune og statsbudsjettet. Bydelsmødrene mer enn dobler verdien av driftsmidlene som investeres i organisasjonen.

Datagrunnlaget for resultatet er innsamlet gjennom en spørreundersøkelse blant bydelsmødrene, som fikk en svarprosent på 59 %. Vi anser dette som en representativ størrelse til å kunne estimere den totale verdiskaping til Bydelsmødrene.

Spørreundersøkelsens resultater undersøker hvor mange timer Bydelsmødrene bruker i gjennomsnitt som Bydelsmor per uke, og resultatene viser at den gjennomsnittlige Bydelsmor bruker 7 timer i uken. I spørreundersøkelsen bes bydelsmødrene fordele hvor mye av tiden som Bydelsmor som medgår til 20 ulike aktiviteter. Disse aktivitetene er deretter kategorisert i to hovedkategorier: 1) tolketjenester og 2) sosialrådgivning. Fordelt på de to hovedkategoriene bruker den gjennomsnittlige Bydelsmor ca 1,1 timer i uka (16 % av tiden) på oversettelse- og tolketjenester, og 5,9 timer i uka (84 % av tiden) på sosial rådgivning.

For hver av disse to hovedkategoriene har vi lagt til grunn en gjennomsnittlig timelønnsats som er representativ for denne type arbeid. Med dette har vi kunnet estimere en direkte økonomisk målbar effekt som springer ut av Bydelsmødrenes frivillige arbeid. Grunnlaget for timesatser er fastsatt til henholdsvis 272 kr for oversettelse- og tolketjenester og 268 kr for sosial rådgivningstjenester. Dette inkluderer vektning som skal justere verdien basert på bydelsmødrenes faglige kompetanse innenfor de to kategoriene.

Vi har fordelt resultatet i tre scenarier, hvor scenario én konservativt måler direkte effekter, scenario to realistisk måler direkte effekter, og tredje scenario bygger på scenario to, men inkluderer også ringvirkningseffekter. Med ringvirkningseffekter mener vi bl.a. effekt på sysselsetting, utdanning, psykisk helse, nettverk eller sosial arv. For å måle ringvirkningseffekter bruker vi Utenforregnskapet.

Forord

Prospera presenterer herved sluttrapporten for prosjektet for Bydelsmødrene Norge. Prosjektet har blitt gjennomført i perioden 07.12.2020 - 23.03.2021. Prosperas team har hatt ansvaret for å gjennomføre prosjektet i samarbeid med leder og grunnlegger av Bydelsmødrene, Nasreen Begum, samt PHD-stipendiat Kjersti Tandberg ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap på Høgskolen på Vestlandet, som forsker på Bydelsmødrene.

Vi vil benytte anledningen til å rette en stor takk til de som har deltatt for at prosjektgruppen har kunnet fremarbeide denne leveransen.

Prosperas prosjektteam er ansvarlig for alle vurderinger og anbefalinger som gis i denne rapporten.

Om Prospera

Prospera er et nettverk som består av pro bono-konsulenter med høyere utdannelse og arbeidserfaring fra ledende bedrifter, organisasjoner og offentlig sektor.

Pro bono-konsulentene stiller på fritiden sin kompetanse til rådighet for sosiale entreprenører og veldedige organisasjoner gjennom gratis konsulenttjenester. Prospera kaller det "kompetansebasert frivillighet".

På denne måten får hjelpeorganisasjonene gratis hjelp til høyt prisede tjenester, som for eksempel strategisk rådgiving, markedsføring, fundraising, regnskap, forretningsplaner, nettside utvikling og andre områder som er kritiske for at de skal få ideene sine satt ut i livet og hjulpet flere mennesker. For mer informasjon: Prosperastiftelsen.no

Om Bydelsmødrene

En av de store utfordringene i dagens Norge er integrering av innvandrere fra ikke-vestlige land. Særlig kvinnelige ikke-vestlige innvandrere står ofte utenfor samfunnet og karakteriseres som sosialt isolerte. Bydelsmødre Norge er en frivillig organisasjon som søker å løse disse utfordringene ved å bygge bro mellom kvinnene og lokalsamfunnet. Organisasjonen er drevet av frivillige bydelsmødre, som bor side om side med de sosialt isolerte kvinnene, og dermed kan nå ut til dem. Kvinnene og familiene som bydelsmødre støtter, nås ofte ikke av det offentlige.

Utvalgte ressurssterke kvinner, primært med etnisk minoritetsbakgrunn, går gjennom et opplæringsprogram om temaer som foreldreskap, arbeid og helse. Bydelsmødrene hjelper kvinnene med alt fra konkrete gjøremål, til å tolke informasjon, bygge et større nettverk, komme tettere på arbeidsmarkedet, og oppnå en større forståelse for det norske samfunnet. Bydelsmødre bidrar til inkludering ved å skape lokale fellesskap og etablere nettverk.

Bydelsmødre Norge har i dag utdannet 135 bydelsmødre i bydelene Alna, Grorud, Stovner, Østensjø, Søndre Nordstrand og Bjerke i Oslo kommune. Bydelsmødrene har i 2020 mottatt 2,7 MNOK fra Oslo kommune til drift av sin frivillige innsats og 0,5 MNOK fra statsbudsjettet, totalt 3,2 MNOK i 2020. I 2021 er tilsvarende tall 2,7 MNOK fra Oslo kommune og 1 MNOK fra statsbudsjettet, totalt 3,7 MNOK. Rapporten baserer seg på tall fra 2020, da grunnlaget for datainnsamlingen hovedsakelig er timer brukt i 2020.

Målet

Målet for prosjektet er å estimere en samfunnsøkonomisk verdi av Bydelsmødrene, for å kunne si noe om forholdet mellom verdien investert i Bydelsmødrene som organisasjon mot verdien som Bydelsmødrene skaper og som samfunnet dermed får igjen. Analysen forsøker å verdisettes Bydelsmødrenes frivillige arbeid og ringvirkningseffekter i samfunnet, for å estimere hva samfunnet får igjen av verdi for hver krone investert i organisasjonen.

Metoder

For å kunne kvantifisere verdien av det frivillige arbeidet som Bydelsmødrene gjør, har teamet utformet en spørreundersøkelse som ble sendt ut til alle Bydelsmødrene i seks bydeler i Oslo. Fokuset i undersøkelsen var på frivillighetstimer brukt av Bydelsmødrene og fordeling av disse på aktiviteter som verdisettes.

Spørreundersøkelsen ble utarbeidet i tett dialog med Bydelsmødrene ved Nasreen og Kjersti, og med utgangspunkt i datamateriale fra følgende kilder:

- En dansk rapport fra 2016 levert av Økonomer Uden Grænser for Bydelsmødrene i Danmark, med fokus på antall frivillighetstimer og hva kommunen sparer i kroner på å ha frivillige bydelsmødre. Se vedlegg til rapporten.
- Bydelsmødrenes egne årsrapporter
- Bydelsmødrenes månedlige rapporter under Covid 19 om koronasituasjonen i minoritetsbefolkningen
- Bydelsmødrenes samtalskjemaer
- Resultater fra spørreundersøkelse om effekten av tiltaket Bydelsmødre på bydelsmødrene selv

Nøkkelspørsmål som undersøkelsen skulle gi svar på, var hvorvidt Bydelsmødrenes arbeid gir en merkbar forbedring på en rekke parametre som det kan settes direkte verdi på, samt besvare hvor mye tid Bydelsmødrene bruker i gjennomsnitt på aktiviteter som det kan settes direkte verdi på. Undersøkelsen ligger som vedlegg til denne rapporten.

Det var Bydelsmødrenes ledelse som tok ansvar for å distribuere spørreundersøkelsen i organisasjonen og opprettholde påminnelser med mål om høyest mulig svarprosent. Spørreundersøkelsen ble distribuert via flere kanaler: epost, WhatsApp, Spond og i Zoom-møter med lokalforeningene i den enkelte bydel.

Spørreskjemaet var elektronisk og er levert av QuestionPro (ref. vedlegg 1).

Vi erfarte at det ble gitt tilbakemeldinger på at bydelsmødrene hadde behov for veiledning for å besvare undersøkelsen på riktig måte. Derfor gjennomførte flere av de lokale foreningene egne møter (Stovner og Bjerke) eller hadde lokal oppfølging ved ringerunde for å forklare og veilede gjennom undersøkelsen.

I spørreskjemaet spør vi om hvilken bydel de tilhører, og med dette får vi også innsikt i hvor lenge de har vært aktive som Bydelsmor. Hver bydel har hatt én oppstart med rekrutteringsrunde. Tabellen under viser oppstart ved rekruttering i de ulike bydelene, og antall Bydelsmødre fordelt på de ulike bydelene.

Bydel	antall	antall svar	prosent	oppstart
Stovner	21	11	52 %	2018
Alna	18	14	78 %	2016
Bjerke	25	21	84 %	2020
Grorud	31	17	55 %	2017/2019
Søndre Nordstrand	24	12	50 %	2019
Østensjø	16	4	25 %	2019
Totalt	135	79	59 %	

I dag er det 135 personer som er Bydelsmor. Det var 79 som besvarte undersøkelsen, som utgjør en svarprosent på 59 %.

Risikoer for metode

Pga Covid -19 situasjonen og prosjektets tidsrammer har det ikke vært mulig å foreta intervjuer med respondentene, slik det ble gjort i den danske rapporten (ref. vedlegg 2). En svakhet ved denne metoden er at man ikke har kunnet rydde unna eventuelle språklige barrierer i spørreundersøkelsen. Det vil også være en risiko for at respondentene legger ulik tolkning i svarene, og at de oppgir sin subjektive oppfatning på spørsmålene, spesielt på anvendt tid. Vi har ikke hatt kontrollgrupper eller sekundærkilder.

Datainnsamlingen har vært foretatt i en fase der samfunnet er delvis lukket ned pga Covid 19. Dette kan påvirke svaret til den enkeltes Bydelsmor. Svaret på antall timer de bruker på arbeid som Bydelsmor kan dermed avvike fra en normal tilstand uten covid -19.

Undersøkelse ble foretatt blant Bydelsmødrene og ikke de som blir hjulpet av Bydelsmødrene. Dette fordi dette er den mest hensiktsmessige måten å innhente informasjon på. Undersøkelsen kunne vært styrket dersom man i tillegg hadde fått tilgang til informasjon fra de som mottar hjelp fra Bydelsmødrene. Dette var ikke mulig å gjennomføre innenfor prosjektets rammer.

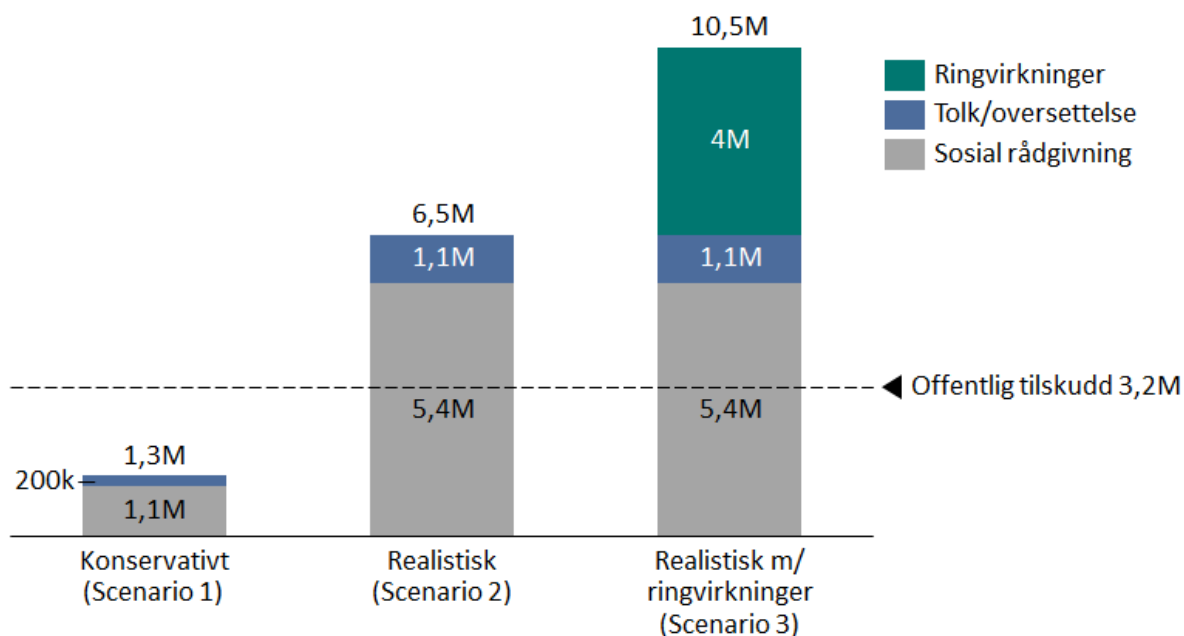
Vi har en svarprosent på 59 % og vi antar at svarene er representative for Bydelsmødrene totalt. Prospera-prosjektets rammer er tre måneder. Vi kunne dermed ikke utsette fristen og vente på flere svar. Flere svar hadde gitt oss en bedre sikkerhet for at tallene vi presenterer gir et rett bilde.

Vi har vært i kontakt med flere ledende aktører innenfor samfunnsøkonomisk analyse, for å hente grunnlag for å kunne si noe om ringvirkninger. Vi har konsultert SSB (statistisk sentralbyrå), ISF (institutt for samfunnsforskning) og Oslo Economics, med flere. Et annet

sentralt metodeverk har vært Utenforregnskapet (vedlegg 3), som er utviklet for KS (kommunenes sentralforbund).

Resultat

Det totale årlige samfunnsøkonomiske bidraget til Bydelsmødrene er estimert til å ligge i intervallet 1,3 MNOK til 10,5 MNOK basert på tre ulike scenarier. Prosjektgruppas oppfatning er at det realistiske intervallet ligger mellom scenario 2 (6,5 MNOK) og scenario 3 (10,5 MNOK).

Utregningene er basert på følgende formel per kategori:

$$(\text{Antall frivillighetstimer årlig} * \text{vekting}) * \text{timesats} + \text{ringvirkningseffekter}$$

Scenario 1 er et konservativt scenario hvor vi antar at kun 10 % av antall frivillighetstimer brukt på både tolke- og oversettelsestjenester og sosial rådgivning er med å direkte erstatte offentlige kostnader. I tillegg medregner vi ingen andre ringvirkningseffekter. Dette virker urealistisk, men kan ses på som er minimumsnivå av verdiskaping. For scenario 2 har vi økt vektingen opp til 50 % for begge kategorier da dette virker realistisk etter vår oppfatning, noe også den danske rapporten (vedlegg 2) refererer til som den realistiske vektingen. I det tredje scenarioet har vi beholdt den realistiske vektingen, men inkludert verdien av ringvirkninger med grunnlaget i det offentlige Utenforregnskapet.

Grunnlaget for offentlig tilskudd er det offentliges investering i Bydelsmødrene i 2020 mottok Bydelsmødrene 2,7 MNOK i støtte fra Oslo kommune og 0,5 MNOK fra statsbudsjettet.

Datagrunnlaget for resultatet er innsamlet informasjon av 79 Bydelsmødre gjennom en spørreundersøkelse (se vedlegg 1). Det er totalt 135 aktive Bydelsmødre, noe som gir en svarprosent på 59 %. Vi anser dette som en representativ størrelse til å kunne estimere den totale verdiskaping til Bydelsmødrene. Analysen tar utgangspunkt i den gjennomsnittlige verdiskapingen per Bydelsmor før det så aggregeres og multipliseres med 135.

Den gjennomsnittlige Bydelsmor bruker 7 timer i uken, hvorav 16% (tilsvarer ca. 1,1 timer i uka) av tiden brukes tjenester tilknyttet oversettelse- og tolketjenester. Resterende 84 % (tilsvarer ca. 5,9 timer i uka) brukes på kategorien sosial rådgivning. Timene er så justert til årlige timer med å bruke 52 uker i året etter som Bydelsmødrene jobber kontinuerlig gjennom året i sin fritid og at det ikke er organisert ferie.

Grunnlaget for timesatser vil bli diskutert grundigere senere, men er fastsatt til henholdsvis 272 kr for oversettelse- og tolketjenester og 264 kr for sosial rådgivningstjenester.

Begrunnelser og diskusjon

Verdiskapingen som følge av Bydelsmødrenes virksomhet

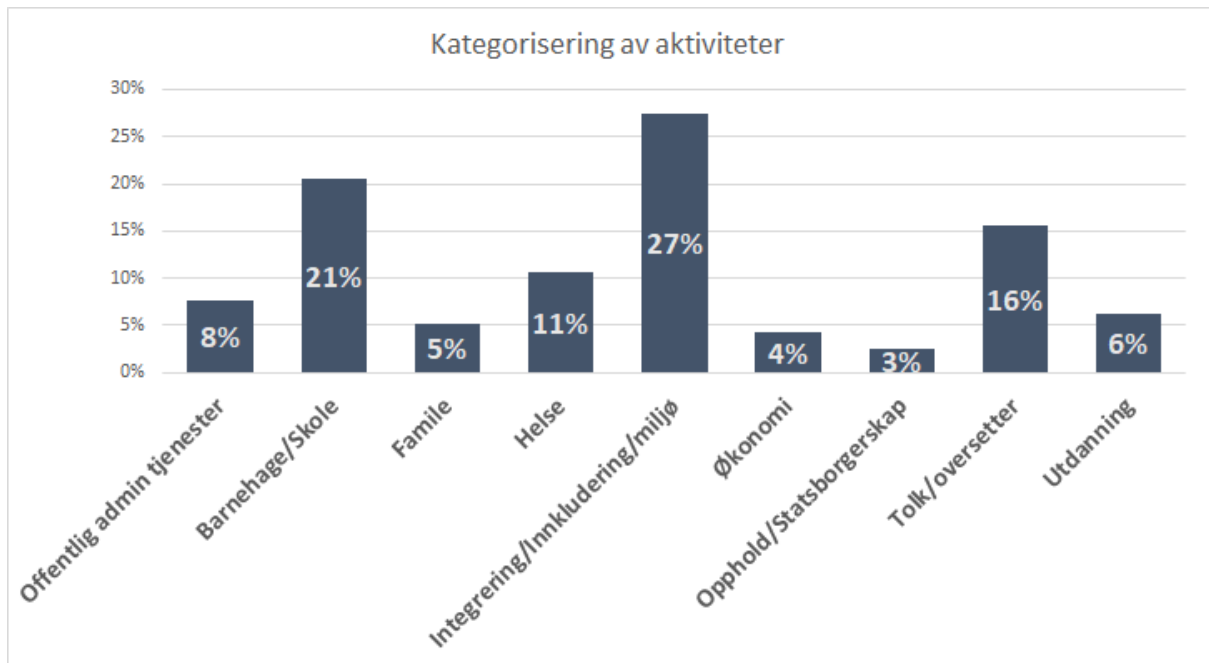
Det er flere utfordrende spørsmål rundt prosjektets formål, hvor sentrale spørsmål er: Hva er verdien av et utført arbeid? Hvor mye er frivillig (og gratis utført) arbeid verdt? Hvilke målgrupper har verdi av Bydelsmødrenes virksomhet? Hvordan måler vi slik verdi? En i stor grad målbar tilnærming er å anslå hvor mye det norske samfunnet sparer i lønnsutbetalinger ved at 135 Bydelsmødre jobber gratis ukentlig inn mot sine målgrupper. Da må tidsbruk og lønnskostnader kartlegges. Hva med gratis utførte arbeidstimer som Bydelsmødrene utfører, som det offentlige eller andre normalt ikke ville utført? Skal disse timene og dette arbeidet regnes med? Arbeidet har uansett verdi for målgruppene. Utretter en gjennomsnittlig Bydelsmor like mye per time, som en lønnet ansatt med utdannelse og formalkompetanse? Utretter en Bydelsmor mer for målgruppene, fordi hun har flerkulturell kompetanse? Ringvirkningene (utover timesatsen) av det Bydelsmødrene gjør - hvor mye er det verdt? Hvor lenge i etterkant varer eventuelt disse ringvirkningene?

I det nedenstående viser vi hvordan vi har valgt å håndtere disse problemstillingene, samt hvordan vi prøver å bygge opp en tilnærming og bruk av ulike scenarier, for å gi verdianslag knyttet til Bydelsmødrenes virksomhet.

Hvordan bruker Bydelsmødrene tiden sin?

Vi har i spørreundersøkelsen blant annet kartlagt Bydelsmødrenes tidsbruk innenfor 20 aktiviteter. Dette er aktiviteter Bydelsmødrene utfører og således hjelper og bidrar til å løfte sine målgrupper inn mot en bedret forståelse og fungering i den norske samfunnsorganiseringen. Mht samlet tidsbruk i gruppen er det en viss forskjell i tidsbruken innbyrdes mellom hver av aktivitetene. Total tid samt tiden hver enkelt Bydelsmor bruker på de ulike aktivitetene varierer innbyrdes mellom Bydelsmødrene. Spørreundersøkelsen som er utført gir nedenstående profil på hvordan samlet tidsbruk fordeler seg utover dette spekteret av aktiviteter. Prosjektet oppsummerer tidsbruken i 9 kategorier i figuren under.

To hovedkategorier

For å anslå en økonomisk verdi av tjenestene organisasjonen Bydelsmødrene utfører, har vi to hovedkategorier.

- Oversetting / tolking
- Sosialrådgivning / arbeid & veiledning innenfor miljømessige og sosiale hensyn.

Timeverk

Utførte timeverk i hver av disse to hovedkategoriene utgjør én av pilarene for verdsettingen av Bydelsmødrenes virksomhet.

Timelønn

For hver av disse to hovedkategoriene har vi funnet frem til timelønnsatser som vi finner representative for denne type arbeid. Timelønnsattsene utgjør den andre av pilarene i verdsettelsen av Bydelsmødrenes virksomhet. Prosjektet har undersøkt og dvelt ved flere ulike tilnærminger og kilder til egnet grunnlag for timelønn. Vi landet på å bruke yrkesfordelte månedslønnsatser hentet fra SSB sin statistikkbank, tabell 114718. Der har vi som vår tilnærming landet på de to nedenstående yrkene / profesjonene:

2643 Oversettere, tolker mv.

3412 Miljøarbeidere innen sosiale fagfelt

SSB angir i sin statistikkbank månedslønn. Disse månedslønnene er så omregnet til timelønnsatts, for hver av de to ovennevnte yrkeskategoriene.

Statistikk mål på lønn - gjennomsnitt

All den tid Bydelsmødrene erstatter arbeid utført av personer i lønnet arbeid på tvers av alder, kjønn, sektor og ansiennitet har vi ment det riktig å benytte gjennomsnittslønn pr

måned fra dette tabellverket, som vårt grunnlag. I skaleringen ned fra måned til time, har vi da følgelig benyttet den gjennomsnittlige månedslønn pr kategori. Slik har vi beregnet og videre og lagt til grunn gjennomsnittlig timelønssats, for hver av de to ovennevnte yrkeskategoriene.

Oversettelse og tolkearbeid har da fått timelønssatsen 268 kr.
Miljøarbeid / sosial rådgivning har da fått timelønssatsen 264 kr

Periodiseringen av verdiskapingen vi måler

Bydelsmødrene har en årlig finansiering hovedsakelig fra Oslo kommune men også over statsbudsjettet. Hhv 2,7 millioner kroner og 0,5 million kroner, til sammen 3,2 millioner for året 2020. Gitt dette utgangspunktet og perspektivet, har denne rapporten flere målsettinger. Den enkleste og mest nærliggende målsettingen er å måle den verdiskapingen, eller sagt annerledes - den økonomisk målbare effekten som springer direkte ut av Bydelsmødrenes arbeid - med en tidsramme innenfor ett år. Altså verdien av totalt utførte timeverk i løpet av ett år. Dette gir et komparativt utgangspunkt for å se kostnader og verdiskaping opp mot hverandre innenfor samme tidsperiode. Dette enkleste verdianslaget, målt innenfor en ett-års tidshorisont, er en nokså smal tilnærming som måler verdiskapingen basert på at Bydelsmødrene utfører gratis arbeid som kommunen eller andre ellers hadde måttet betale for.

Ringvirkninger av Bydelsmødrenes virksomhet - målt i form av multiplikatoreffekter

En bredere tilnærming i verdifastsettelsen vil være å peke på, og inkludere i beregningen/verdifastsettelsen, mulige ringvirkninger av Bydelsmødrenes virksomhet. Dette er effekter/eksternaliteter som ikke er like lette å anslå eller måle, som de ovennevnte direkte effektene målt i verdien av utført timearbeid.

1. Indirekte verdiskaping

Ferdighetene som målgruppen oppnår og anvender, som følge av veiledningen fra Bydelsmødrene, kan medføre verdiskaping. Målgruppens videre anvendelse av ferdigheter ervervet fra Bydelsmødrene, er relevant å ha med som en komponent i verdianslaget på Bydelsmødrenes virksomhet. Denne indirekte verdiskapingen er det vanskeligere å tallfeste enn de de direkte timeverkene nevnt over. Prosjektet har konsultert flere kompetanse-miljøer (SSB, ISF, Oslo Economics, med flere om verdsettelse av ringvirkninger av frivillig arbeid. Alle miljøer anerkjenner ringvirkningseffektene, men ingen evner eller tør å sette tall på verdiøkningen som kan tilskrives ringvirkningene. Beregningsteknisk kaller vi dette for multiplikatoreffekter. Forskningsmiljøene sier det er en multiplikatoreffekt og at effekten er positiv. Den er altså større enn én. Hvor mye større enn én, tør ingen å anslå overfor oss. Multiplikatoreffekten er dessuten angivelig mindre i frivillig sektor, ihvertfall på prissatte varer og tjenester, enn i enkelte industrielle næringer hvor man typisk kjøper inn innsatsfaktorer og tjenester i fra en kjede av leverandører. Opplevd nytteverdi som ikke er prissatt kan på den annen side generere mange ringvirkninger.

Rapporten lanserer derfor flere scenarier som vektlegger ulike faktorer ulikt. Ved å gå fra et innledende scenario med streng eller konservativ vurdering av faktorer, for så i senere scenarier slippe mer opp, også inn mot nytteverdi, tilstreber vi å favne de usikre realitetene mest mulig.

2. Tids-multiplikator

Store deler av Bydelsmødrenes arbeid innebærer ulike former for veiledning, opplæring og løfting av kompetanse hos målgruppen. Økt kompetanse og ferdigheter har naturlig nok også effekt utover vår benyttede måleperiode på ett år, såfremt de økte ferdighetene da får

komme til anvendelse. Dette til forskjell fra mer konvensjonelt eller annet operativt arbeide. Eksempelvis snømåking/håndtverkertjenester, saksbehandling på kontor eller mekanisk produksjon. Eller nærmere Bydelsmødrenes tilfelle, tolking. Når tolkingen er utført kan ikke dem som Bydelsmødrene hjelper / tolker for, ta med seg den kunnskapen hjem og anvende videre i andre sammenhenger.

Verdiskapingen som finner sted i de påfølgende år, som følge av den initiale veiledningen fra Bydelsmødrene kan anslås ved å gange opp med antall år vi finner det hensiktsmessig å måle disse ringvirkningene / ettervirkningene. Alternativt kan disse ettervirkningene bakes inn i multiplikatoren. Vi tilstreber i analysen å yte Bydelsmødrene mest mulig rettferdighet ved å hensynta også de ettervirkningene som oppstår på senere tidspunkter. Dersom Bydelsmødrenes effekt også er sysselsettingsfremmende, vil denne langtidseffekten kunne ha stor verdi. Dette under forutsetning av at målgruppen står tilsvarende lenge i jobb.

3. Nettverks-multiplikator

Ferdighetene som en Bydelsmor overfører til den enkelte i målgruppen vil være ferdigheter som den enkelte anvender og praktiserer. Egenarten til mye av disse ferdighetene innebærer at de også vil kunne komme andre nærstående til gode som familie, venner eller annet nettverk. Verdien av ev sosial spredning av slik kompetanse, sågar innenfor måleperioden på ett år, vil også representeres ved og være knyttet til tallet for en slik tenkt multiplikator.

Aggregert kombinasjon av ringvirkninger / multiplikatoreffekter

Dette prosjektet måler nokså kvantifiserbart den direkte verdien av Bydelsmødrenes timeverk innenfor ett år. Dog er det som nevnt over, også en god del effekter som bør komme med i tillegg. Altså den indirekte verdiskaping + tidsmultiplikatoren + nettverksmultiplikatoren. Dette kan formidles noe mer pedagogisk og tydeliggjøre ved å påpeke behovet for å hensynta, og i vår beregning legge til verdien av følgende komponenter:

- den indirekte verdiskapingen som kommer fra at den enkelte mottakeren anvender sine ervervede kunnskaper
- og sprer disse kunnskapene i sitt sosiale nettverk
- samt at begge effekter foregår utover den initiale tidsmåleperioden, på ett år

Lykkes vi med å måle ringvirkninger og ettervirkninger, vil effekten eller verdien av hver Bydelsmors samlede tidsbruk, i år én samt deretter, bli en del større enn hva som kommer ut av å kun måle verdien av timeverkene i år én.

Ytterligere potensiale for verdiskaping - eksempelvis verdi av økt sysselsetting

Bydelsmødrene som konsept er implementert i flere andre land forut for oppstarten i Norge i 2016. I andre land har altså denne ordningen eksistert lenger enn hva tilfellet er i Oslo. I Danmark mener en uavhengig rapport å kunne måle eksempelvis økt andel sysselsetting i målgruppene, voksne kvinner, som følge av Bydelsmødrenes virksomhet. Dette er da å betrakte som en konsekvens av et utviklingsløp i mange faser og utviklingssteg hos målgruppen. Dersom Bydelsmødrene i Norge får virke over tid og utvikle seg, kan angivelig samme sysselsettingseffekter oppstå også i Norge. Dette vil i så fall ha betydning i verdiskapingsregnskapet, for Bydelsmødrene.

Verdien av å komme ut i lønnet arbeid er stor for den enkelte, men også for staten, da det gir økt skatteinngang og lavere kontantytelser. Å komme ut i lønnet arbeid var ett av parametrene vi undersøkte, og i den danske rapporten har dette parameteret stort utslag på samfunnsmessig verdi. Når det gjelder vår rapport, er det to forhold som medførte at vi ikke forventet en umiddelbar stor effekt på dette. For det første ble undersøkelsen utført under pandemien Covid 19, som først medførte en doubling av arbeidsledighet i Norge med 400,000 mennesker registrert som arbeidsledige på det meste. For det andre har Bydelsmødrene i Norge vært aktive i relativt kort tid; de ble først etablert i 2016 og er fortsatt under etablering, og vi legger til grunn at effekten av å komme i lønnet arbeid som direkte følge av Bydelsmødrene krever en viss tid investert i arbeidet. Vi forventer derfor at Bydelsmødrenes effekt på at flere får lønnet arbeid vil styrke seg med tiden etter Covid 19 og når Bydelsmødrene har vært virksomme over lengre tid.

Representerer den enkelte Bydelsmor samme kompetanse eller virkningsgrad som en offentlig ansatt?

I verdsettelsen av timeverkene opererer vi med to hovedkategorier som beskriver Bydelsmødrenes virke og arbeid

- Oversetting / tolking
- Arbeid & veiledning innenfor miljømessige og sosiale hensyn.

Bydelsmødrene innehar nødvendigvis ikke formalkompetansen på disse områdene. Dog kan deres ståsted og realkompetanse ha stor virkning på dem de veileder. Den enkelte Bydelsmor kan således langt på vei oppnå mye av det samme som en offentlig ansatt ville fått til, målt pr time. I noen tilfeller kanskje mer? Når vi skal anslå verdien av Bydelsmødrenes utførte timeverk, er det noen avveininger som bør legges til grunn.

1. graden av effekt fra ett timeverk utført av en Bydelsmor - vs - effekten av ett timeverk utført av en offentlig eller kommunalt ansatt. Jo større antatt forskjell mellom disse, jo større avkorting bør vi ev. foreta i timelønnsatsen som vi anvender som beregningsgrunnlag
2. Er det slik at alt arbeidet Bydelsmødrene utfører ville blitt utført av en ansatt med timelønn? Sagt annerledes, er det arbeidstimer som utføres av den enkelte Bydelsmor som ikke ville blitt dekket av et lønnsbudsjett noe sted? Dersom det er en andel av totalmengden av arbeid som Bydelsmødrene utfører, som ikke ville blitt finansiert over et lønnsbudsjett, representerer ikke det da sparte lønnskostnader. Om så, bør muligens vår analyse hensynta det og av den grunn ev. avkorte verdianslaget her ved reduksjon i timelønnsatsen. På den annen side arbeid utført av en Bydelsmor som det offentlige ikke ville finansiert, tilfører uansett en nytteverdi hos målgruppen. Sånn sett har også dette utførte arbeidet en samfunnsøkonomisk verdi.

Tolking / oversettelse

Vi oppfatter at Bydelsmødrenes tolke- (og situasjons) ferdigheter strekker seg ganske langt opp mot hva tilfellet er med en autorisert tolk. Dog er det ikke gitt at alt tolke-arbeidet Bydelsmødrenes ville hatt rett til offentlig betalt tolk.

Sosialt arbeid

Mht hvordan Bydelsmødrene mestrer arbeid & veiledning om miljømessige og sosiale hensyn, så gjelder de samme spørsmålene: Hvor langt på vei utfører de like effektivt arbeid

som en ansatt med formalkompetanse? Hvor stor andel av arbeidet den enkelte Bydelsmor utfører ville ellers blitt utført som lønnet arbeid?

Vurdering av scenarier

I det ovenstående har vi problematisert noen hensyn og avveininger som:

- a) verdien av Bydelsmødrenes arbeid er kun den delen av utførte timeverk som representerer sparte budsjett-kroner?
- b) Alternativt alle utførte timeverk teller med, i verdiberegningen da som opplevd nytte?
- c) Effekten av en Bydelsmor-arbeidstime, opp mot effekten av en ansatt som innehar formal-kompetanse ?
- d) Hvordan få med verdien av indirekte effekter av Bydelsmødrenes virke. Sagt annerledes hvordan estimere multiplikatoren for ringvirkninger og ettervirkninger av Bydelsmødrenes arbeid? Inn under dette hører altså multiplikator for den indirekte verdiskapingen, nettverks-multiplikator samt tidsmultiplikator.

Det er heftet en del usikkerhet om hva som er det mest rette verdianslaget på Bydelsmødrenes virksomhet. Rapporten vil derfor prøve å sveipe over den uklare sannheten ved bruk av scenarier. Disse scenariene vil være basert på avveiningene i punktene a) - d) nevnt over. Der vi ser på ulike scenarier ved å justere på ulike parametre.

Vi legger først til grunn noen nokså generelle eller sjablonmessige scenarier. Dette er basert på tilnærmingen i den danske rapporten (vedlegg 2). Der skisseres et scenario hvor det anvendes en samlet virkningsgrad / kostnadsandel på 50 % som de kaller et realistisk scenario - óg et scenario med samlet virkningsgrad / kostnadsandel på 10 % som de kaller et konservativt eller forsiktig scenario. Dette kan holdes opp mot hvilken virkningsgrad som gjenspeiler break even i fht kommunens kostnader.

Dernest et scenario som gir ytterligere utførelse ved å ta med ringvirkninger eller tilleggsverdier for ett år. Dette er samlede ettervirkninger over 30 år, som er blitt brutt ned til pr år. Ettervirkningsperioden på 30-år representerer ikke et livsløp altså, men en drøy generasjons-periode.

Estimering av multiplikatorer

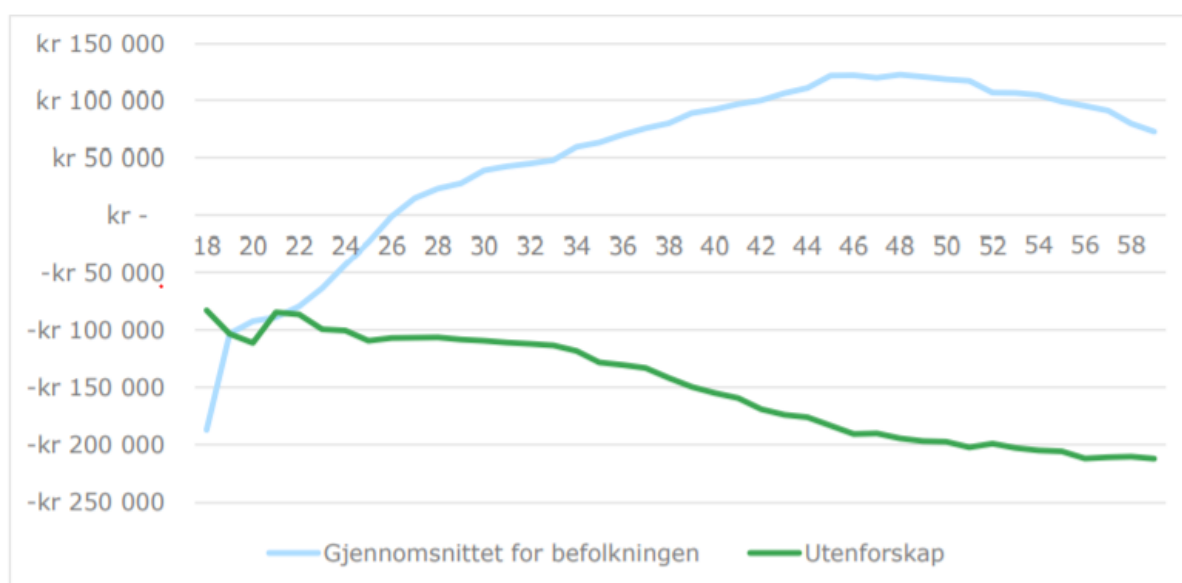
Som nevnt i avsnittet indirekte verdiskaping er det ingen av forsknings- eller kompetanse-miljøene som har noe estimert forholdstall (multiplikator) for beregning av ringvirkninger. Av den grunn har vi søkt mot alternativer. Det mest nærliggende alternativet finner vi i beregningsmodellen Utenforskapet. Det er et verktøy som gjør det mulig å beregne hvor mye det lønner seg å forebygge utenforskap. Verktøyet er en økonomisk modell som beregner den potensielle gevinsten av å lykkes med å få flere barn og ungdom gjennom utdanningsløpet, flere inn i jobb og sikre at alle er en del av fellesskapet. En modell som tilstreber å vise at det lønner seg å investere i mennesker.

Modellen er utviklet og levert av konsulenthuset Rambøll til KS (tidligere Kommunenes Sentralforbund). Konkret tar modellen utgangspunkt i visse sårbare eller vanskeligstilte grupper av barn eller unge. Modellen sikter så mot å beregne sparte offentlige budsjettkroner ved at personene ikke fortsetter et livsløp i sårbarhets-gruppen (dyrt for myndighetene) men løfter seg ut av denne gruppen og over i et gjennomsnittsløp, som er forventet inntektbringende for myndighetene. Mekanismen som skal løfte en andel av barna i sårbarhets-gruppen og over i gjennomsnitts-gruppen, er typisk kommunale tiltak eller bevilgninger. Sånn sett tar Utenforregnskapet utgangspunkt i en initial offentlig kostnad/investering, og finner tall på avkastningen i form av sparte budsjettkroner ved det å nettopp løfte barn ut av en utenforskaps-bane og inn i et gjennomsnittlig livsløp.

“Vi håper at Utenfor-regnskapet vil bidra til et skifte slik at det som i dag blir sett på som en utgift heller ses som en investering i mennesker” Gunn Marit Helgesen - styreleder i KS

Hvordan beregnes gevinster i Utenforregnskapet? Gevinster genereres i modellen dersom et tiltak mot en spesifikk målgruppe medfører at individer i denne målgruppen hadde vært lik individene i sammenligningsgruppen. Besparelsene blir med andre ord differansen i forbruk av offentlige tjenester, ytelser og skatteinntekter mellom den valgte målgruppen og sammenligningsgruppen. Figuren under viser nettogevinsten, inntektsbidrag til staten fratrukket kostnader til forbruk, per år per person for sammenligningsgruppen og individer i utenforskap.

Figur: Nettogevinster per person per år (hentet fra KS)

Figuren viser økonomiske konsekvenser av to forløp, hvor blå linje er gjennomsnitt av befolkningen og grønn linje er folk som faller utenfor.

Som nevnt er Bydelsmødrene i Norge, til nå ikke kommet langt nok til at voksen-generasjonen i målgruppen, som følge av tiltakene fra Bydelsmødrene, i stor grad settes i stand til å starte videre utdanning eller rekrutteres inn i ordinært arbeidsliv. Dog er det slik at mye av Bydelsmødrenes veiledning tilstreber å løfte og ivareta barna i familien. Eksempelvis, økt andel av minoritetsspråklige som begynner i barnehage øker gruppens språkutvikling. Dette bidrar til å gjør barne-generasjonen mer utdanningsparat og sånn sett gi økte mulighet for deltakelse i arbeidslivet.

Utenforregnskapet angir syv sårbare barne-/ ungdomsgrupper. Dette er målgrupper som har høyere risiko enn gjennomsnittet for å havne i eller fortsette utenfor fellesskapet. De målgruppene vi anser mest nærliggende å anvende inn mot Bydelsmødrene er som følger:

- 1) Barn i lavinntektsfamilier hvor barnet er norskfødt med innvandrerforeldre.
- 2) Barn i lavinntektsfamilier hvor en av eller begge foreldrene mottar uføretrygd eller økonomisk sosialhjelp.
- 3) Unge som har står i fare for å ikke fullføre videregående opplæring på normert + 2 års tid.
- 4) Barn med hjelpetiltak i barnevernet.

Disse gruppene ble tatt med og prioritert inn i modellen fordi de er ansett som målgrupper hvor effekten av å løfte barn og unge ut av disse gruppene, har påviselig stor økonomisk betydning. Dette er interessant nok også typiske målgrupper eller segmenter som

Bydelmødrene jobber inn mot. Dette taler for stor økonomisk effekt, dersom Bydelmødrenes innsats bidrar til å bryte barnas utgangspunkt med et løp i en sårbar gruppe, og over i banen til en gjennomsnittlig gruppe.

Modelleringen av innsparingen i fremtidige budsjettkostnader knyttet til overføringer / ytelser, barnevern og kriminalomsorg, samt økte inntekter fra skatt er betinget av målgruppens størrelse, måleperiodens lengde og hvilken suksessrate man anslår tiltaket til å ha inn mot den spesifikke målgruppen. Lønnsomheten varierer også litt mellom de ulike målgruppene og alder på barna i målgruppen.

Så i stedet for å benytte en multiplikator som angir merverdi som konsekvens av den indirekte verdiskapingen, så har vi fått tak i en effekt som peker på merverdi i form av sparte fremtidige utgifter. Dette er effekter som dels kommer i tillegg til og dels overlapper mange av de indirekte multiplikatorene vi har drøftet tidligere.

Modellering av Bydelmødrenes målgrupper i Utenforregnskapet

Målgrupper	Måle- periode	Totalverdi (netto-gevinst) over hele perioden	Verdi pr år	Anslått gjennomsnittlig netto-gevinst for disse 4 målgruppene pr år.
1) Barn i lavinntektsfamilier hvor barnet er norskfødt med innvandrerforeldre.	30 år	60.000.000 kr	2.000.000 kr	
2) Barn i lavinntektsfamilier hvor en av eller begge foreldrene mottar uføretrygd eller økonomisk sosialhjelp.	30 år	20.000.000 kr	666.666 kr	
3) Unge som har står i fare for å ikke fullføre videregående opplæring på normert + 2 års tid.	30 år	Ikke beregnet	Ikke beregnet	
4) Barn med hjelpetiltak i barnevernet.	30 år	Ikke beregnet	Ikke beregnet	
				1.000.0000 kr
Samlet verdi for alle 4 målgruppene pr år				4.000.000 kr

Av tabellen ser man at samlet verdi, mer presist målt ved besparelser i offentlige budsjetter, for for samfunnet, som følge av Bydelmødrenes tiltak inn mot disse 4 målgruppene blir da til sammen 4.000.000 kr. pr år.

Med utgangspunkt i de to nedenstående målgruppene, har prosjektet i modellen altså beregnet og funnet besparelser i offentlig forbruk på mange ti-talls millioner kroner, målt over en 30 år periode.

1) Barn i lavinntektsfamilier hvor barnet er norskfødt med innvandrerforeldre.

2) Barn i lavinntektsfamilier hvor en av eller begge foreldrene mottar uføretrygd eller økonomisk sosialhjelp.

For målgruppe 1) samlet nettogevinst målt over 30 år, på nesten 60 millioner kroner (målt i nåverdi). For målgruppe 2) drøyt 20 millioner kroner.

Gjennomsnittlig for disse to målgruppene ser vi en samlet netto-gevinst på 40 millioner, pr tiltak, med en måleperiode over 30 år. Fordelt ut pr år tilsvarer det en netto-gevinst på 1.333.333 kr pr år, pr tiltak eller målgruppe.

Netto-gevinst for de to øvrige målgruppene i modellen har vi ikke foretatt modellering av. Det er ikke gitt at alle de de fire tiltakene i modellen som passer best for Bydelmødrene, har samme eller like stor effekt. Effekten er jo også avhengig av parameter-tallene vi putter inn i modellen. Dog kan vi tenke oss at Bydelmødrene evner å håndtere disse 4 tiltakene inn mot de respektive målgruppene samtidig. Foruten andre tiltak de bedriver. Gitt dette kan vi for enkelhets skyld anta at årlig netto-gevinst pr tiltak eller målgruppe i modellen, tilsvarer 1.000.000 kr i ringvirkningsverdi pr år. Med fire slike tiltak gående samtidig vil dette indikere en økt merverdi på tentativt fire millioner kroner pr år.

Muligens er dette for høye anslag, men det peker ihvertfall på at merverdien for samfunnet, rent budsjett-økonomisk er betydelig utover den direkte verdiskapingen som Bydelmødrene utfører.

Dette er summer som altså kan legges til den direkte utførte verdiskapingen i form av timeverk. Altså en merverdi, som også var prosjektets siktemål ved å peke på multiplikatoreffekter. Skjønt nå har vi funnet merverdi ved en annen tilnærming, altså ved at samfunnet sparer, grunnet unngåtte offentlige fremtidige kostnader. Gitt Bydelmødrenes egenart er dette formodentlig en mer naturlig og tryggere estimering hva gjelder de prissatte virkningene av Bydelmødrenes arbeid. Opplevd nytte, velferd, trivsel, språkferdigheter, mestring, helse, livskvalitet etc - er ikke prissatte virkninger. Disse virkningene kommer i tillegg, i et ytterligere og større samfunnsøkonomisk nytte-perspektiv.

Innovasjon og egenart

I betraktningen om de samfunnsmessige verdiene som Bydelmødrene skaper, er det også betimelig å trekke frem det innovative ved Bydelmødrene og deres egenart - og effekten dét har. Bydelmødrene utfører tjenester som dels utføres av det offentlige og ev andre som jobber med sosiale og miljømessige tiltak. Skjønt Bydelmødrenes når nok lenger ut, fanger opp flere personer og problemstillinger enn øvrige aktører. Man kan si de har lenger armer eller flere fingre. Dette skjer på grunnlag av Bydelmødrenes kompetanser og egenart.

Kvaliteten eller graden av måloppnåelse i det Bydelmødrene utfører, hviler på et sett av faktorer som antakelig gjør organisasjonen Bydelmødrene samt den bydelvise innsatsen fra den enkelte Bydelsmor nokså unik. Et sentralt koordinerende miljø som fanger opp hva som rører seg på bakkeplan og kan kanalisere lærdom på tvers av virksomheten i bydelene. På operativt nivå for den enkelte Bydelsmor så har de relevant og tilpasset to-kulturell kompetanse og språk-kompetanse som utøves i en rolle inn mot likemannsarbeid som inngir

til jevnbyrdighet. Derigjennom oppnås angivelig et bedret fundament av tillit fra den som mottar veiledning overfor den som gir veiledning.

Eksempelvis i arbeidet med å nå ut til minoritetsbefolkningen i Oslo, i fbm generell informasjon om Corona og smittebegrensende tiltak. Basert på det ovennevnte er det god grunn til å tro at denne informasjonen har nådd lenger inn til målgruppen enn om det hadde vært utført av andre aktører.

Suksesshistorier

Vi ønsker å belyse de kvalitative tilbakemeldingene fra Bydelsmødrene i form av noen utsagn fra spørreundersøkelsen.

“Jeg har hjulpet flere familier til å melde barna sine i lokale fritidsaktiviteter, spesielt de som ikke hadde råd, og ikke viste hvor kan de få støtte”

“Det har gitt meg en mulighet til å realisere mitt ønske om å bidra til samfunnet rundt meg”

“Hjelpe en kvinne som kom nylig til Norge og er i sårbar situasjon etter en vanskelig opplevelse på vei til Norge. Motivere henne til å ta videre utdanning, sende barnet til barnehage for å gå ut i arbeidslivet”

“Jeg hjalp en kvinne med 3 barn som hadde bodd 5 uker på krisesenteret. Hun trengte hjelp med forskjellige ting”.

Konklusjon og videre anbefalinger

Oppdrag, ambisjon og metodevalg

Denne rapportens siktemål er å anslå og helst dokumentere så sikkert som mulig hvilke verdier arbeidet som Bydelsmødrene utfører, har og skaper i vårt samfunn. Det er angivelig flere metoder eller fremgangsmåter for å finne frem til et estimat på Bydelsmødrenes totale verdiskaping for samfunnet der hvor aktiviteten utspiller seg. Hva som er gode tilnærminger og metodevalg er til dels også avhengig av visse karakteristika ved virksomheten som utøves. Hva som er tilgjengelig av kilder og data vil også kunne være utslagsgivende for hvilken metode som foretrekkes.

Frivillig sektor - egnede metodevalg

En tradisjonell lærebok-metode er å beregne verdien den direkte utøvde virksomheten, og dernest anslå verdien av virksomhetens ringvirkninger ved å gange opp med en såkalt multiplikator. En empirisk multiplikator for eksempelvis verftsneringen på Vestlandet kan utledes ved å hente inn tall på verdiskapingen den næringen har eksempelvis hos sine underleverandører etc. En tilsvarende multiplikator for frivillig sektor er høyst usikker og trolig ikke utarbeidet av noen. Mye av dette handler videre om at tjenestene frivillig sektor leverer og ikke minst nytten og trivselen de er med på å skape, er det i liten grad satt en prislapp på. En multiplikator for delen av frivillig sektor som jobber med integreringsutfordringer er nok like lite tilgjengelig.

Utenforregnskapet - utviklet for kommunene

Heldigvis finnes det i Norge en nokså nyetablert kalkuleringsmodell som heter Utenforregnskapet. Den tar sikte på å beregne de besparelsene samfunnet, mer presist

budsjettene i offentlig forvaltning, oppnår dersom personer i visse sårbare grupper tidlig i livet løftes til å gå inn i et gjennomsnittlig utdannings- og yrkes-livsløp. Denne modellen er dessuten eiet av kommunene selv. Så modellens virkemåte kan det offentlige Norge derfor ikke reise tvil ved. Skjønt hvilke verdier som puttes inn i modellen kan diskuteres. Input-verdiene er, verdt å merke seg, helt avgjørende for resultatene modellen finner.

Bydelsmødrene i Norge og Danmark

Bydelsmødrene i Danmark har fungert lengre enn i Norge. Med lengre fartstid og større utbredelse har de over tid fått til mer og andre resultater enn hva tilfellet med Bydelsmødrene i Norge er så langt. En uavhengig dansk utredning (vedlegg 2) finner at Bydelsmødrenes virksomhet i Danmark er lønnsomt for det danske samfunnet. Den danske rapporten finner at det samfunnet får igjen, målt over en periode på over 10 år er nesten tre ganger så mye som omkostningene i et konservativt anslag, og i overkant av 10 ganger så mye i et realistisk anslag. Majoriteten av disse besparelsene skyldes at Bydelsmødrene i Danmark pr i dag har en direkte utdannings og sysselsettingseffekt på en høy andel av deres egne Bydelsmødre, så vel som de voksne kvinnene som blir hjulpet av Bydelsmødrene. Det er til nå ikke helt tilfellet for den norske virksomheten.

Barna som målgruppe - passer godt for verdi-måling av Bydelsmødrene i Norge

Bydelsmødrene i Norge henvender seg og yter hovedsakelig direkte hjelp til eller via andre kvinner / mødre. Hos denne målgruppen er til nå utdannings- og sysselsettingseffekten som følge av Bydelsmødrenes innsats, nokså lav. Hjelp og veiledning fra Bydelsmødrene bidrar derimot sterkt til at barna i disse familiene introduseres til tilbud som barnehage og fritidsaktiviteter. Basert på Bydelsmødrenes innsats og hvordan den innsatsen treffer og kommer barna i disse familiene til gode, finner vi en relevant og plausibel grunn til å benytte Utenforregnskapet Dette kommer spesifikt til anvendelse når vi skal analysere ringvirkningene av de norske Bydelsmødrenes virksomhet. Utenforregnskapet er særlig myntet på å analysere økonomiske langtidsvirkninger av at hjelp kanaliseres til barn i risikogrupper.

Rapportens tre scenarier

Bydelsmødrene utfører et antall frivillighetstimer pr år. Multipliseres dette opp med en passende time- eller verdisats finner vi at dette utførte arbeidet har en beregnet totalverdi. Legger vi til grunn den danske tilnærmingen (vedlegg 2) med et forsiktig anslag på 10 % av denne totalverdien kommer vi frem til en årlig direkte verdiskapning på om lag 1,3 millioner kroner. Dette kaller vi for scenario 1. Legger vi til grunn en realistisk tilnærming tilsvarende den danske, finner vi en verdi på Bydelsmødrenes direkte utførte arbeid på 6,5 millioner norske kroner. Dette kaller vi for scenario 2. Hverken scenario 1 eller 2, har med noen indirekte verdiskapning. Legger vi på ringvirkningene av Bydelsmødrenes virksomhet får vi det vi kaller scenario 3. Vi anslår den årlige verdien som kan tilskrives ettervirkningene av Bydelsmødrenes virksomhet til å være 4 millioner kroner. Dette er hentet fra Utenforregnskapet. Legges dette oppå den direkte verdien fra scenario 2, får vi en årlig totalverdi av Bydelsmødrenes virksomhet på 10,5 millioner kroner.

Rapportens verdianslag

Vi har altså skissert tre scenarier for å anslå eller sirkle oss inn mot den årlige verdien av Bydelsmødrenes virksomhet. Scenario 1 og 2 måler kun verdien av det direkte utførte arbeidet i et forsiktig og i et realistisk anslag. Scenario 3 legger på anslått årlig verdi av ettervirkningene, oppå de direkte verdiene i scenario 2. Selv om det også er heftet usikkerhet ved anslaget på verdien av ettervirkningene, finner vi det nærliggende at riktig verdi ligger mellom scenario 2 og 3. Sannsynligvis nærmere 3 enn 2. Bydelsmødrenes arbeid med å

informere om covid 19, kan her være en relevant tilføyelse. Deres informasjonsarbeid har angivelig hindret direkte og indirekte smitte samt innleggelser på sykehus og intensivavdelinger. Det er ett eksempel blant sikkert mange flere, på effekter som ikke er hensyntatt i vår beregninger og verdianslag.

Ikke prissatte effekter

Foruten disse ovennevnte verdianslagene som omhandler økonomisk verdi, tilfører Bydelsmødrene uomtvistelig dessuten økt trygghet og trivsel, mestringfølelse, nettverk og relasjoner, med mer, til sine målgrupper. Disse ikke prissatte verdiene er også effekter av Bydelsmødrenes arbeid, men disse virkningene evner dessverre ikke prosjektet å tallfeste eller inkludere i våre verdianslag.

Finansiering og samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Finansieringen av Bydelsmødrene er et spleiselag. For 2020 bidrar Oslo kommune med 2,7 millioner kroner. Staten med 0,5. Gitt dette, yter Bydelsmødrene mer enn om kun finansieringen fra Oslo kommune skulle utgjort driftsgrunnlaget. For 2021 ble støtten fra staten doblet til én million kroner. Utenforregnskapet åpner dessuten opp for å tilordne eller fordele de økonomiske fremtidige besparelsene på de ulike sektorene i det offentlige. Slik ser man hvilken sektor som oppnår mest og minst besparelser. Tiltakenes verdier/gevinst blir i modellens resultater også fordelt mellom det offentliges ulike tjenesteområder. Barnevern er eksempelvis et potensielt betydelig besparelsesområde.

Det er litt uklart for prosjektet om visse av Bydelsmødrenes aktiviteter er mer kostnadsdrivende enn andre. Dog tilsier våre beregninger at eksisterende drift er samfunnsøkonomisk lønnsom. På generelt grunnlag vil derfor videre drift og sågar utvidelse av virksomheten være lønnsomt og gunstig for samfunnet.

Anbefalinger videre

Utenforregnskapet er et verktøy som har som ambisjon å vise og dokumentere at det lønner seg å forebygge og investere i mennesker, fremfor å se på dem som en utgiftspost. Modellen viser hvor mye samfunnet potensielt kan spare på å forebygge fremfor å reparere, og på å investere i mennesker - fortrinnsvis mens de er på et tidlig stadium i livet. Perspektivmeldingen omhandler også en del om dette. Målsettinger og argumenter hentet fra regjeringens Perspektivmelding, kan også være hensiktsmessig å vise til ved søknad om finansiering. Utenforregnskapet, utviklet i Norge, er nok ganske unik. Det er grunn til å tro at tilsvarende modellverk i liten grad er utviklet for andre land.

Modellen er kommunenes eget verktøy, som de selv bruker når de vurderer hvilke tiltak de bør velge mellom og prioritere. Greier Bydelsmødrene ved bruk av modellen, å vise til betydelige innsparinger for samfunnet, ved sin virksomhet og tiltak, vil de stå sterkt overfor kommunen i sine bestrebelsers om økt finansiering. Man har jo benyttet kommunens eget beregningsverktøy!

Derfor bør Bydelsmødrenes sentrale organisasjon være kjent med Utenforregnskapet. Det tilbys kurs, ihvertfall til kommunalt ansatte. Videre bør Bydelsmødrenes sørge for å innhente og ordne informasjon i egne datasystemer på en måte som gjør at dataene passer til bruk inn i modellen (se vedlegg 4). Slik vil de kunne skaffe seg et godt og etterrettelig datagrunnlag fra egen organisasjon. Dette er et viktig fundament for pålitelige analyser og resultater utført i og hentet fra Utenforregnskapet.

Bydelsmødrene anbefales å utføre en tilsvarende undersøkelse som den utført av Prospera-teamet som en del av deres årsrapport for å vise samfunnsøkonomisk verdi.

Evaluering

Prosjektgruppa foreslår følgende evalueringskriterier:

- En evaluering av prosjektets virkning kan måle *antall henvisninger* som Bydelsmødrene gjør i ekstern kommunikasjon til tallfestingen av den samfunnsøkonomiske verdien som Bydelsmødrene produserer, og i sin tur hvordan dette har vist seg å få effekt gjennom *økt offentlig finansiering*.
- En annen målbar effekt som kan evalueres er *i hvilken grad Bydelsmødrene viderefører prosjektets metode* for å måle samfunnsmessig verdi gjennom gjentakende undersøkelser, eksempelvis årlig i forbindelse med årsrapporten.
- Til sist kan en evaluering se på *hvorvidt Bydelsmødrene selv har endret sin interne strategi for prioritering* av oppgaver/fokusområder for Bydelsmødrene basert på prosjektets anbefaling.

Vedlegg

Vedlegg 1: Spørreundersøkelse

Hei kjære Bydelsmødre!

Tusen takk for at du tar deg tid til å svare på denne undersøkelsen. Estimert tidsbruk er 10 minutter. Vi setter pris på om du prøver å svare så ærlig som mulig på spørsmålene. Det er ingen riktige eller gale svar. Alle svar er anonyme, og alle svar vil bli brukt til å analysere Bydelsmødrene på overordnet samfunnsøkonomisk nivå.

Det er derfor viktig at du tar med all tiden du bruker som Bydelsmor, både fysisk og over telefon eller andre digitale tjenester.

Har du spørsmål til selve undersøkelsene kan du ta kontakt med Nasreen (Tlf: 97 56 33 16) eller Kjersti (Tlf: 90 92 90 23).

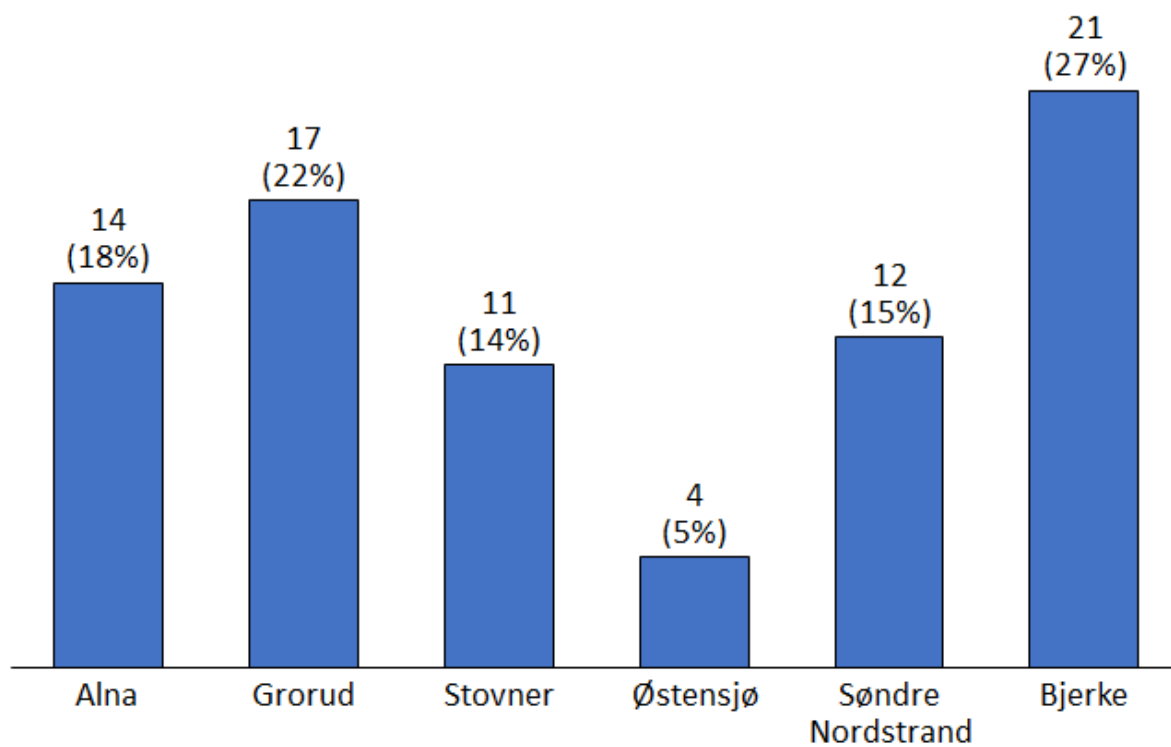
Undersøkelsen er gjennomført i samarbeid med Prospera for å kartlegge den samfunnsøkonomiske verdien til Bydelsmødrene. Prospera er en frivillig organisasjon som består av konsulenter som donerer sin arbeidstid for hjelpe andre frivillige organisasjoner.

Ved å svare på denne undersøkelsen så samsvare du med at vi kan bruke dine svar til en samfunnsøkonomisk rapport for Bydelsmødrene.

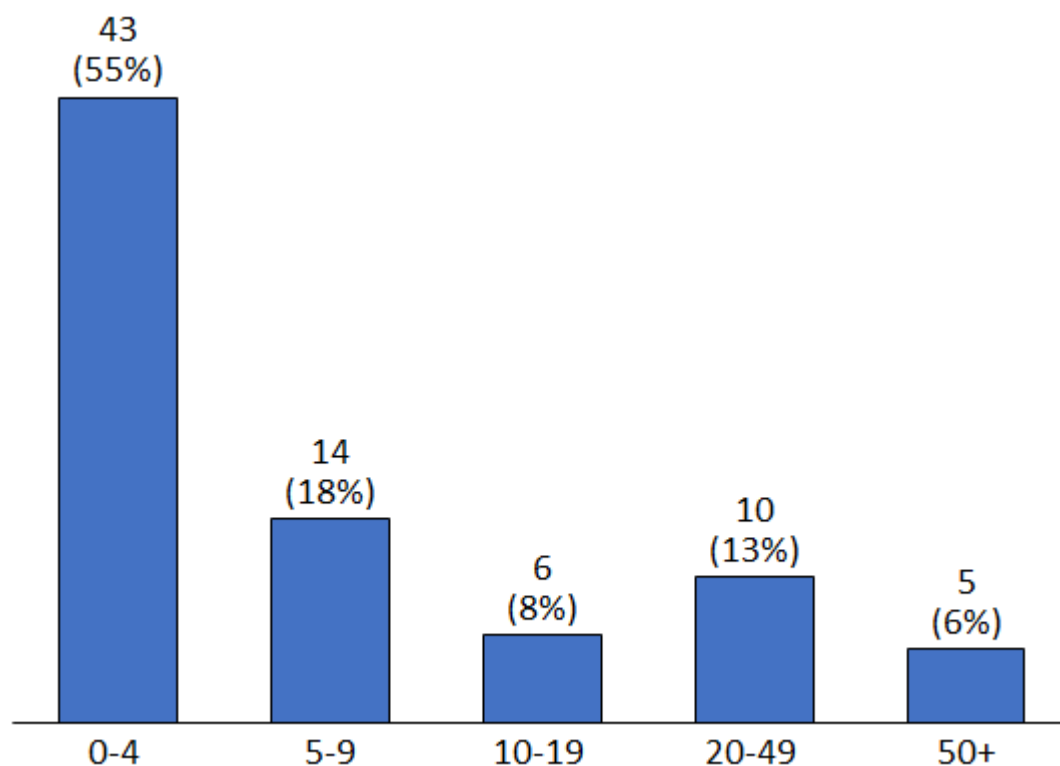
Takk for din tid og støtte.

Start undersøkelse ved å trykke "Neste" knappen under.

Spørsmål 1.
Hvilken Bydelsmødre-forening tilhører du?

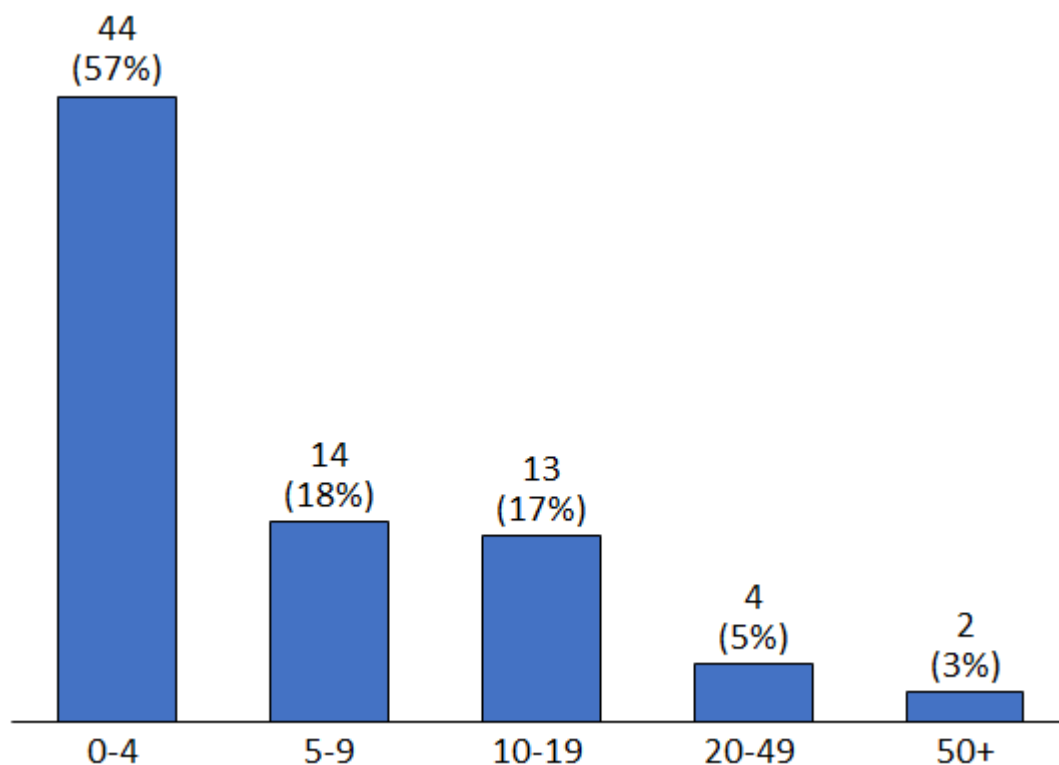

Spørsmål 2:
Ca. hvor mange personer er det du følger opp fast eller over lengre tid?

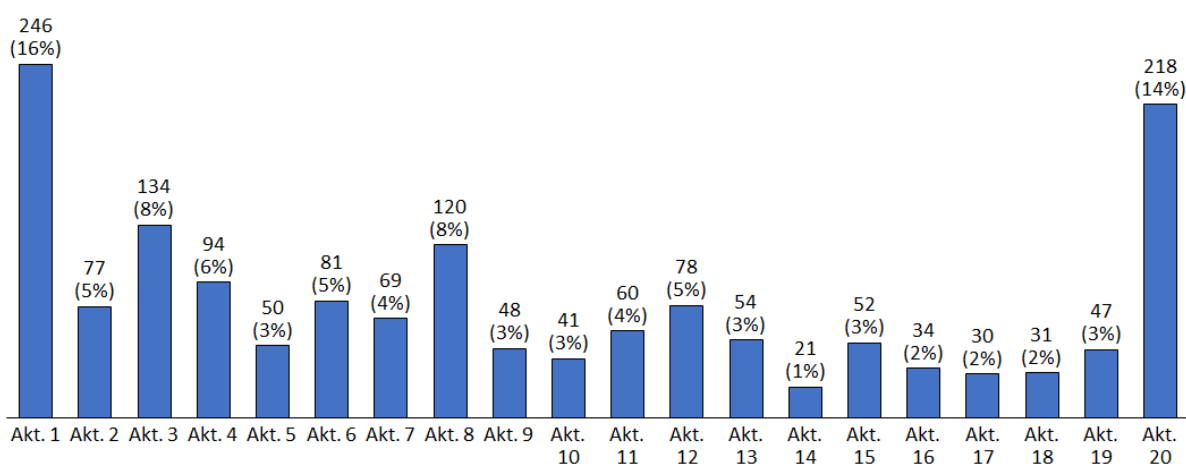
Spørsmål 3:

Ca. hvor mange timer har du i gjennomsnitt brukt som Bydelsmor per uke?

Spørsmål 4:

Fordel 1000 poeng over de 20 aktivitetene nedenfor etter hvor mye av tiden din som Bydelsmor går med til de ulike aktivitetene. 0 poeng utgir ingen tid, mens 1000 poeng utgir all din tid som Bydelsmor. (Trykk på spørsmålstegnet for forklaring)

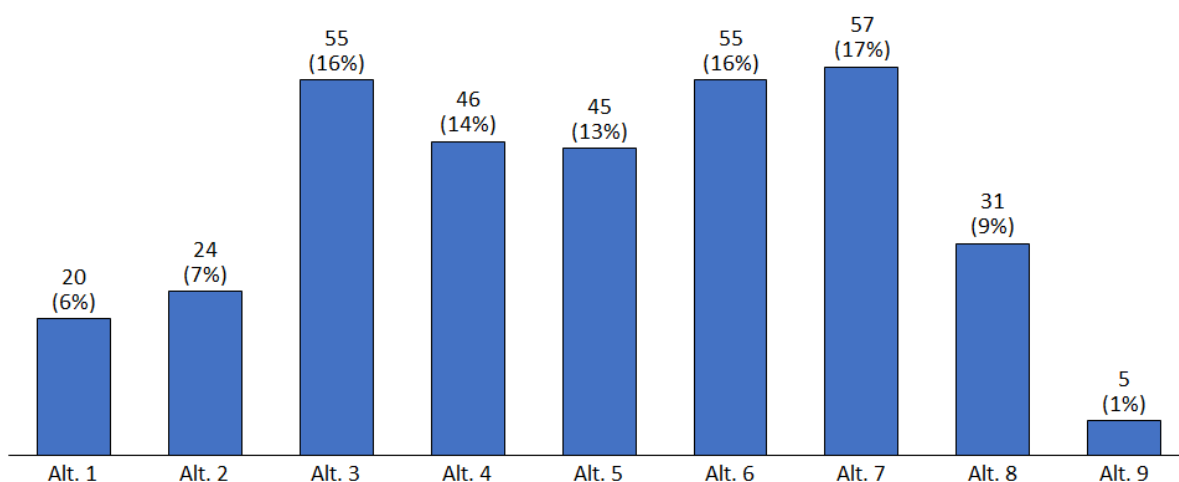
Aktiviteter i Spørreskjema utskrevet tydeligere:

1. Oversette/tolke informasjon til kvinners/ familiers eget språk
2. Informere eller hjelpe til med barnehageplass
3. informere eller hjelpe til med fritidsaktiviteter
4. Informere eller hjelpe til med barnas skolegang
5. Informere eller hjelpe til med høyere utdanning

6. Informere eller hjelpe til med familieproblemer
7. informere eller hjelpe til med økonomiske spørsmål
8. Informere eller hjelpe til med offentlige tjenester i bydelen (NAV, Barnevern, Bibliotek tjenester og tilsvarende andre tjenester)
9. Informere eller hjelpe til med jobbsøking/ praksisplass/kvalifiseringsprogram
10. Informere og hjelpe til med oppholdstillatelse eller statsborgerskap
11. Informere eller hjelpe til med helse relaterte spørsmål
12. Informere eller hjelpe til med Covid-19 relaterte spørsmål/ oppgaver
13. Informere eller hjelpe kvinner eller familier med å delta på aktiviteter i sitt nærmiljø
14. Arrangere eller medvirke til foreldreveiledningskurs (ICDP-kurs)
15. Arrangere eller medvirke til kurs og/eller selvhjelpsgrupper
16. Arrangere eller medvirke til ressursgrupper
17. Arrangere eller medvirke til flerkulturell doula
18. Arrangere eller medvirke til aktiviteter for eldre
19. Rekruttere deltakere eller markedsføre for arrangementer holdt av Bydelsmødrene, offentlige organisasjoner og frivillige organisasjoner
20. Være med på å påvirke eller informere om områdeløft i bydelene

Spørsmål 5:
Hvordan har det å være Bydelsmor påvirket deg?

Aktiviteter i Spørreskjema utskrevet tydeligere:

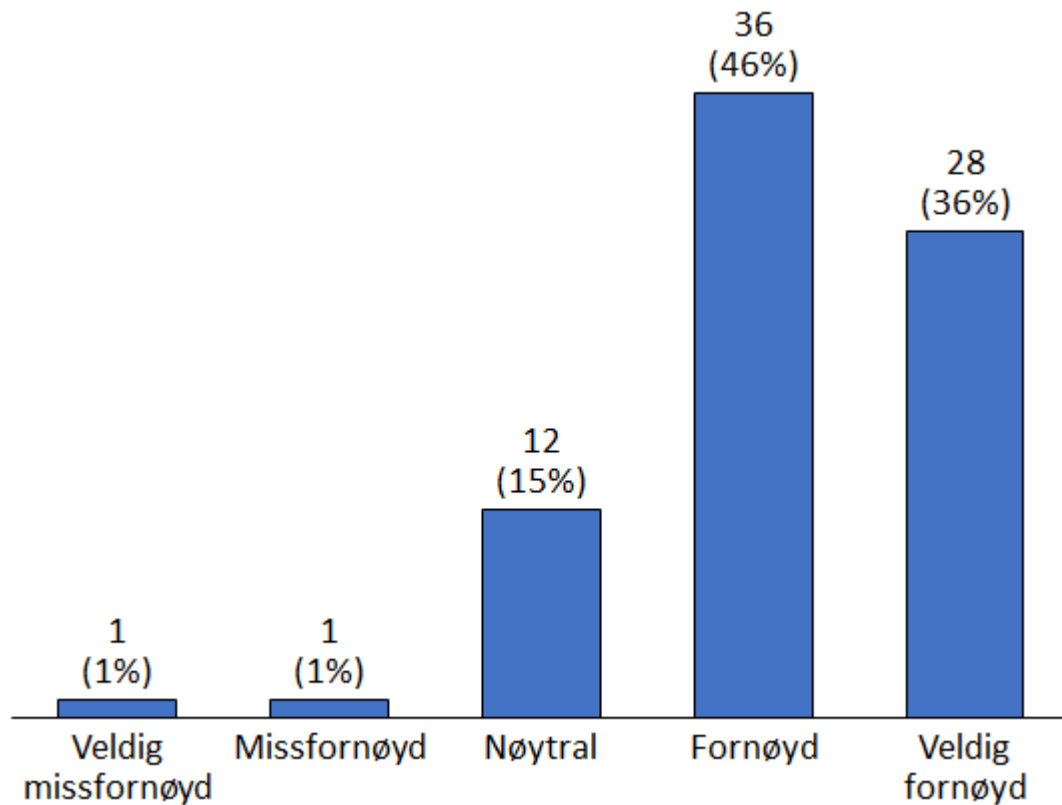
1. Det har påvirket med til å komme ut i arbeid (lønnen)
2. Det har påvirket meg til å ta mer utdanning
3. Det har hjulpet med til å bli mer inkludert i lokalsamfunnet
4. Det har gitt meg en bedre selvfølelse
5. Det har gitt meg en mulighet til å realisere mitt ønske om å bidra til samfunnet rundt meg
6. Det har lært meg mange nyttige ferdigheter innenfor flere områder i samfunnet
7. Det har gitt meg et større sosialt nettverk
8. Det har påvirket meg til å bli mer politisk engasjert
9. Annet
  - a. Stolt av meg selv
  - b. Imponert meg selv
  - c. Betyr mye for meg
  - d. Selvhjelp, utvikling, integrering, inkludering og brobygger
  - e. Jeg har mer selvtillit og går mer ut av hjemmet

Spørsmål 6.:
Har du en sukseshistorie du vil dele om hvordan Bydelsmødrene har påvirket ditt eller andre sitt liv i positiv betydning?

- Hei jeg hadde sluttet å jobbe, hadde sagt opp jobben. Men etter at jeg ble med BM fikk jeg motivasjon til å komme seg ut og jobbe igjen nå har jeg igjen fått fast jobb på Ahus, jeg er tillitsvalgt der og i tillegg er jeg 40% ansatt i bydelen som mangfold kontakt det fikk jeg kun pga min kompetanse som bydelsmor.
- Jeg har fått jobb og har begynt å studere samtidig. Jeg føler at jeg er nyttig og kan hjelpe andre.
- Jeg kjenner en kvinne som sliter med barnet sitt som er ungdom og anbefalte henne å ta kontakt med barnevern og Bup og hun gjorde det og får nå oppfølging for barnet sitt. Før hun nekter å spørre om hjelp, men etter jeg snakket med henne og forklarte at det kan hjelpe henne og der er ikke skummelt å ta kontakt med barnevern f. K, tok hun initiativ og nå er det bedre .
- Uten Bydelsmødrene vil jeg ikke finne sanne meg. Jeg har gått gjennom vanskeligste del i mit liv om det ikke vart for Bydelsmor utdanning, ville jeg gått fra vettet.
- Hjulpet en kvinne til å motta menererststning fra Nav
- Jeg har lært livet kunst fra bydelsmødere. De ga meg håp. Jeg føler meg selv en viktig del av samfunnet. Det kunne vært mye mye mer men bli alt begrenset pga korona år. Jeg gleder meg når vi kan sitte sammen igjen og gjør fine ting
- Være kjent med kvinner fra forskjellige kulturer. Det gjøre at det blir lettere for meg å ta kontakt.
- Jeg kjenner en familie fra Eritrea. Foreldrene kan ikke norsk heller ikke engelsk. I mai 2020 ville de ikke sende barna dems til barnehagen fordi de var så redde fra corona. Jeg kunne ikke forklare noe til dem siden jeg ikke snakker morsmålet dems. Men jeg ringte en bydelsmor fra Eritrea i gruppen min (Bydelsmødre Østensjø), og ba henne om å snakke med familien. Hun snakket med familien flere ganger. Til slutt sendte familien barna sine til barnehagen.
- Jeg har hjelpe en ungdom som har sykurs problem til å ta fagbrev og han jobben nå men noen gange var han på sykehus og på jobb. Han er ikke helt ok.
- Jeg har nevnt at jeg er bydelsmor under intervjuet mitt ,p.g.a at sjefen var nysgjerrig på hva det er . Det tok 20 min bare å fortelle om oss og hva vi gjør . Til slutt fikk jeg jobben .
- Bydelsmødre har påvirket i store grad både fysisk og psykisk
- Hjelpe en kvinne som kom nylig til Norge og er i sårbar situasjon etter en vanskelig opplevelse på vei til Norge. Motivere henne til å ta videre utdannelse, sende barne til barnehage for å gå ut i arbeidslivet.
- Da jeg kom inn i Bydelsmødrene, var jeg sliten og hadde nokså lave tanker om meg selv og hva jeg kunne bidra med utenfor familielivet - jeg følte jeg hadde MER enn nok med å klare å ta meg av min egen familie. Men det gjorde noe med meg å være blant andre kvinner som var både ulike og veldig like meg selv - kvinner som ønsket å være med på å endre lokalsamfunnet til det bedre, selv om vi kanskje ikke visste hvordan vi kunne eller ville bidra. Gjennom kurset fikk jeg flere og flere ideer om ting jeg hadde lyst til å starte opp med, og utover våren engasjerte jeg meg som frivillig også på andre arenaer - blant annet med arbeid for skolehager i bydelen, og i FAU i barnehage og skole. Og på tross av nedstengningen det siste året, føler jeg jeg har fått utrettet masse for lokalsamfunnet - selv om det ikke går et klart skille mellom når jeg "er Bydelsmor", og når jeg er i andre roller. Men å bygge et godt lokalsamfunn krever hele og engasjerte innbyggere som har tro på at deres stemme og innsats har en verdi - og for meg begynte den troen å vokse gjennom Bydelsmødrenes kurs.
- Hjelpe med å søke barnehageplass. Hjelpe med å finne leilighet. Og være en god lytter
- Nei, men det viser at jeg trenger mer utdanning i norsk for å kunne ta noen utfordring til å møte folk fra forskjellig land.
- Bydelsmødre har blitt mi andre familie.
- Jeg har hjulpet flere familier til å melde barna sine i lokale fritidsaktiviteter, spesielt de som ikke hadde råd, og ikke viste hvor kan de få støtte
- Jeg har mer sosial netverk
- Det har fått meg til å hjelpe andre rundt meg mer
- Jeg har vært kanskje minst aktiv Bydels Mor i det siste grunnet personlige årsaker, uansett å være en del av forening gjør meg stolt :)
- Da en bruker klarte seg videre med målene sine og psykisk helse, det ga meg en god selvfølelse
- Jeg blir mer integrert
- Jeg er veldig fornøyd.
- Det var til stor hjelp å skrive at jeg er bydelsmor på min cv
- Det å jobbe så tett med familier har gitt meg et bedre bilde om hvor skoen trykker og faktisk hvor stor del av befolkningen som har nytte av bydelsmødre.
- Jeg hjelpe an kvinne med 3 barn som hadde bodd 5 uker på krisesenteret. Hun trengte hjelp med forskjellige ting.

Spørsmål 7:

Hvordan opplevde du det å svare på denne undersøkelsen?

Vedlegg 2: Dansk rapport

Den danske rapporten kan lastes ned via link: <https://bydelsmor.dk/media/f7444255-8cec-46a2-9c7a-2fbeb3107f27/F6WePw/Bydelsmor/PDF-filer/Evalueringer/%C3%98UG%20Samfunds%C3%B8konomisk%20analyse%20af%20Bydelism%C3%B8drene%202016.pdf>

Vedlegg 3: Utenforregnskap

[Kom i gang med Utenfor-regnskapet - KS](#)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20202021/id2834218/>

[Innføringskurs Utenfor-regnskapet - KS](#)

Vedlegg 4: Tips til intern data som bør brukes i Utenforregnskapet

Eksempler på hvilken informasjon Bydelsmødrene bør ta sikte på å ha god oversikt over og kunne hente ut fra egne systemer, for bruk i modellen, er:

1. Hvor mange familier når Bydelsmødrene ut til?
  - a. i hvert av de relevante segmentene i Utenforregnskapet
2. Hvor mange barn er det til sammen i disse familiene?
  - a. Hvilke aldersgrupper disse barna tilhører?
    - i. Antall barn i familien pr alderskategori, bør kanskje tas med og fylles ut i hvert kartleggings-skjema, pr familie som hjelpes.
3. Tiltakene Bydelsmødrene gjør hvert år - hvor mange barns livsløp blir påvirket positivt av disse tiltakene, som er utført for det året? Sagt annerledes hvor stor andel av barna (i respektive aldersgrupper) greier Bydelsmødrene å hjelpe / løfte - og i hvilken grad? Noen blir løftet mye, andre blir løftet lite. Hva er en slags gjennomsnittseffekt her? Greier Bydelsmødrene å gjøre seg opp en mening om dette og anslå en slik gjennomsnittlig hjelpegrad pr tiltak de utfører? Denne gjennomsnittlige løfte-graden som treffer hver aldersgruppe, skal legges inn i modellen, pr målgruppe eller hjelpe-tiltak. I modellen kalles dette for suksess-rate.
4. Hvis et barn er telt med ett år / tatt med i beregningen i Utenforregnskapet i år, kan ikke det barnet også telles med neste år eller senere år, hvis / når man ev. skal gjøre samme verdivurdering andre år senere.
  - a. Arkiv eller merking i egne systemer for å holde oversikt over hvilke barn som er talt med og ikke? (pr målgruppe i modellen?)
    - i. Personvern-utfordring?
  - b. Da blir om så, nemlig kostnad og gevinst tatt med to ganger.
    - i. Er "porteføljene" til en Bydelsmor stabile og varer over mange år, eller er det mye gjennomtrekk i porteføljen?
Hvis gjennomtrekk i løpet av ett år - bra, hvis samme barn med i porteføljen over mange år må man passe seg slik at et barn ikke telles med flere ganger.

Vedlegg 5: Tips til tolkesatser

Hvis det skal gjøres vurderinger på nytt om verdien av Bydelsmødrenes direkte utførte arbeid, har prosjektet i sen fase fått opplyst at IMDi kan sitte på et større spekter av relevante timelønnsatser for tolketjenester. Videre er det også blitt vist til en NOU for noen år tilbake, som forarbeid til ev. ny tolkelov.

Pro bono-teamet

Pro bono-prosjektleder Toril Mette Ritland Thomsen

- Konsulent, selvstendig
- Lang prosjektledererfaring
- MSc Industriell Økonomi, NTNU, Master of Management, BI

Pro bono-konsulent Catharina Halden

- Human Resources Manager, NHSt Media Group
- Bred HR erfaring fra Microsoft og PwC
- Bachelor of Arts - BA, Sosial Psykologi, University of Oslo (UiO)

Pro bono-konsulent Hildegunn Gutvik

- Selvstendig konsulent innen byutvikling
- Erfaring fra politisk og ideell sektor
- Master i sosiologi, NTNU

Pro bono-konsulent Kjetil Nørstenes

- Variert erfaring fra utviklingsarbeid, implementeringsprosjekter og organisasjonsarbeid, på tvers av landegrensar, Nordea
- Sosialøkonom - Cand. Polit. (Hovedfag / Master's Degree), UiO

Pro bono-konsulent Kristoffer Gjerde

- Management Consultant, EY
- Data og analyse
- Master, Big Data Analytics for Business, IÉSEG School of Management

Pro bono-prosjektmentor Pia Grønning

- HR og organisasjonsutvikling
- Lang ledererfaring fra næringslivet
- Utdannet ved BI, NHH og NTNU

Prospera takker for samarbeidet og ønsker lykke til videre med det gode arbeidet!